

Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ

L. MEDINA

представено на 15 декември 2022 година¹

Дело C-772/21

„Brink's Lithuania“ UAB

(Преюдициално запитване, отправено от Lietuvos vyriausios administracinės teisėsaugos departamentas (Литовски върховен административен съд))

„Преюдициално запитване — Защита на еврото срещу фалшифициране — Регламент (ЕО) № 1338/2001 — Член 6, параграф 1 — Доставчици на платежни услуги, които участват в обработването и публичното разпространение на банкноти — Тълкуване на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 — Откриване на негодни евробанкноти — Автоматизирани проверки за годност — Минимални стандарти, публикувани на уебсайта на ЕЦБ със съответните изменения — Действие по отношение на лицата — Обхват на задълженията на лицата, работещи с пари в брой — Задължителна сила — Принцип на правна сигурност“

I. Въведение

1. Преюдициалното запитване по настоящото дело се отнася до тълкуването на Решение ЕЦБ/2010/14², с което се установяват общи правила и процедури относно проверките за истинност и годност на евробанкнотите съгласно член 6, параграф 1 от Регламент № 1338/2001³.

2. Запитването е отправено в контекста на производство със страни „Brink's Lithuania“ UAB (наричана по-нататък „Brink's Lithuania“)⁴ и Lietuvos bankas (Банка на Литва) относно решение⁵, с което последната разпорежда на Brink's Lithuania да гарантира, че прагът за годност на банкнотообработващите машини, използвани от нея за автоматизираната проверка на евробанкноти, които подлежат на връщане в обращение, не превишава 5 %.

¹ Език на оригиналния текст: английски.

² Решение на Европейската централна банка от 16 септември 2010 година относно проверките за истинност и годност и за връщането в обращение на евробанкноти (ЕЦБ/2010/14) (2010/597/ЕС) (ОВ L 267, 2010 г., стр. 1), изменено с Решение на Европейската централна банка от 7 септември 2012 г. (ЕЦБ/2012/19) (2012/507/ЕС) (ОВ L 253, 2012 г., стр. 19) (наричано по-нататък „Решение ЕЦБ/2010/14“).

³ Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета от 28 юни 2001 година за определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране (ОВ L 181, 2001 г., стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 169), изменен с Регламент (ЕО) № 44/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година (ОВ L 17, 2009 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Регламент № 1338/2001“).

⁴ Brink's Lithuania участва в главното производство като правопреемник на „G4S Lietuva“ UAB.

⁵ Решение № V2019/(30.90)-394-I от 28 февруари 2019 г., озаглавено „Разпореждане до „G4S Lietuva“ UAB“ (наричано по-нататък „обжалваното решение“).

3. По настоящото дело Съдът е сезиран с искане да установи дали член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, и по-специално посочените в този член минимални стандарти, определени от Европейската централна банка (наричана по-нататък „ЕЦБ“) за автоматизираната проверка за годност на евробанкнотите, се прилагат за лицата, работещи с пари в брой. Ако не се прилагат, Съдът трябва да провери дали член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 във връзка с член 3, параграф 5 от същото решение е пречка в националното право да се предвиди разпоредба, която задължава лицата, работещи с пари в брой, да спазват тези минимални стандарти. На последно място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали минималните стандарти на ЕЦБ и член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 са валидни и следователно пораждат задължително правно действие с оглед на принципа на правна сигурност и член 297, параграф 2 ДФЕС.

II. Правна уредба

A. Право на Съюза

1. Регламент № 1338/2001

4. Регламент № 1338/2001 установява необходимите мерки, които с оглед на обращението на евробанкноти и монети да ги защитят от фалшифициране⁶.

5. Член 6 от Регламент № 1338/2001 е озаглавен „Задължения на институциите, които участват в обработването и публичното разпространение на банкнотите и монетите“ и параграфи 1 и 2 от него предвиждат:

„1. Кредитните институции[...] и, в рамките на техните платежни дейности, другите доставчици на платежни услуги, както и всеки друг икономически оператор, който участва в обработването и публичното разпространение на банкнотите и монетите, включително:

[...]

– компании за транспортиране на пари,

[...]

имат задължението да се проверяват автентичността на евробанкнотите и монетите, които получават и възнамеряват да пускат в обращение, и да следят за разкриването на фалшификати.

Относно евробанкнотите тази проверка се извършва в съответствие с процедурите, определени от ЕЦБ.

Институциите и икономическите оператори, посочени в първа алинея, се задължават да изтеглят от обращение всички евробанкноти и монети, получени от тях, за които знаят или

⁶ Член 1 от Регламент № 1338/2001.

имат достатъчно основание да мислят, че са фалшиви. Те ги предават незабавно на компетентните национални органи.

[...]

2. Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че институции по параграф 1, които не изпълняват задълженията по посочения параграф, подлежат на ефективни, пропорционални и възпиращи санкции“.

2. *Решение ЕЦБ/2010/14*

6. Съображение 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 гласи:

„За защитата на сигурността на евробанкнотите и извършването на надлежно откриване на фалшиви банкноти, евробанкнотите в обращение трябва да бъдат поддържани в добро състояние с цел осигуряване на тяхната лесна и надеждна проверка за истинност, поради което евробанкнотите трябва да бъдат проверявани за годност. Освен това евробанкноти, които пораждаат съмнение, че са фалшиви, трябва да бъдат бързо откривани и предавани на компетентните органи“.

7. Член 1 от Решение ЕЦБ/2010/14 е озаглавен „Обхват“ и предвижда:

„Настоящото решение установява общи правила и процедури относно проверките за истинност и годност и връщането в обращение на евробанкноти съгласно член 6, параграф 1 от Регламент [№ 1338/2001]“.

8. Член 2 от това решение е озаглавен „Определения“ и гласи:

„За целите на настоящото решение:

1. „НЦБ“ е националната централна банка на държава членка, чиято валута е евро.
2. „Лица, работещи с пари в брой“ са институциите и стопанските субекти, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент [№ 1338/2001].
3. „Връщане в обращение“ е действието по пряко или непряко връщане в обращение от лицата, работещи с пари в брой, на евробанкноти, които те са получили или от обществеността под формата на плащане или внасяне по банкова сметка, или от друго лице, работещо с пари в брой.
4. „Банкнотообработваща машина“ е машина за самообслужване или управлявана от служители машина съгласно определеното в приложение I.
5. „Тип банкнотообработваща машина“ е банкнотообработваща машина, която може да бъде отграничена от други банкнотообработващи машини, съгласно приложение I.
6. „Общи процедури за тестване“ са определени от ЕЦБ процедури за тестване, които се прилагат от НЦБ за тестване на типове банкнотообработващи машини.

[...]

11. „Негодни евробанкноти“ са евробанкноти, които са преценени като неподходящи за връщане в обращение в резултат на проверка за годност по член 6.

[...]“.

9. Член 3 от Решение ЕЦБ/2010/14 е озаглавен „Общи принципи“ и параграфи 1 и 3—5 от него предвиждат:

„1. Задължението на лицата, работещи с пари в брой, да извършват проверки за истинност и годност на евробанкнотите се изпълнява в съответствие с установените в настоящото решение процедури.

[...]

3. Проверките за истинност и годност се извършват или от успешно тестван от НЦБ тип банкнотообработваща машина, или ръчно от обучен служител.

4. Евробанкнотите могат да бъдат връщани в обращение единствено чрез машини за самообслужване или автоматизирани касови машини, ако са проверени за истинност и годност от успешно тестван от НЦБ тип банкнотообработваща машина и са класифицирани като истински и годни. [...]

5. Машините, управлявани от служители, когато се използват за целите на проверката за истинност и годност, и машините за самообслужване могат да бъдат въведени в експлоатация от лица, работещи с пари в брой, само ако са успешно тествани от НЦБ и са включени в списък на уебсайта на ЕЦБ, както е посочено в член 9, параграф 2. Машините се използват само за купюрите и сериите от евробанкноти, включени в списък на уебсайта на ЕЦБ за съответните машини, с техните успешно тествани стандартни заводски настройки, включително модернизации, освен ако между НЦБ и лицето, работещо с пари в брой, са договорени по-стриктни настройки“.

10. Член 6 от Решение ЕЦБ/2010/14 е озаглавен „Откриване на негодни евробанкноти“ и параграфи 1—3 от него гласят:

„1. Ръчната проверка за годност се извършва в съответствие с установените в приложение III минимални стандарти.

2. Автоматизираната проверка за годност се извършва от успешно тествана банкнотообработваща машина в съответствие с минималните стандарти, които са публикувани на уебсайта на ЕЦБ със съответните изменения.

3. НЦБ може, след като уведоми ЕЦБ, да установи по-високи стандарти за една или повече купюри или серии от евробанкноти, ако това е оправдано например от влошаването на качеството на евробанкнотите в обращение в нейната държава членка. Тези по-високи стандарти се публикуват на уебсайта на тази НЦБ“.

11. Член 9 от същото решение е озаглавен „Общи процедури на Евросистемата за тестване на банкнотобработващи машини“ и параграфи 1—3 от него предвиждат:

„1. Типовете банкнотобработващи машини се тестват от НЦБ съгласно общите процедури за тестване.

2. Всички успешно тествани типове банкнотобработващи машини се включват в списък на уебсайта на ЕЦБ през времето на сроковете на валидност на резултатите от тестовете, както е посочено в параграф 3. Типът банкнотобработваща машина, който през времето на този срок стане неспособен да открива всички известни на Евросистемата фалшиви евробанкноти, се изважда от списъка съгласно определена от ЕЦБ процедура.

3. Когато даден тип банкнотобработваща машина е успешно тестван, резултатите от теста са валидни в цялата еврозона за срок от една година, считано от края на месеца, през който е проведен тестът, при условие че типът машина запази способността си да открива всички известни на Евросистемата фалшиви евробанкноти през времето на този срок“.

12. Член 10 от Решение ЕЦБ/2010/14 е озаглавен „Дейности по наблюдение и коригиращи мерки на Евросистемата“ и параграфи 1 и 3 от него гласят:

„1. При условията на изискванията на националното право НЦБ имат правомощия: i) да извършват проверки на място, включително такива без предварително уведомяване, в помещенията на лицата, работещи с пари в брой, за наблюдение на техните банкнотобработващи машини, в частност на способността на машините да извършват проверки за истинност и годност и да проследяват обратно до сметката на титуляря евробанкноти, които пораждат съмнение, че са фалшиви, и евробанкноти, които не са несъмнено идентифицирани като истински; и ii) да проверяват процедурите, уреждащи дейността/операциите и контрола на банкнотобработващите машини, третирането на проверените евробанкноти и ръчните проверки за истинност и годност.

[...]

3. Когато НЦБ открие нарушение на разпоредбите на настоящото решение от лице, работещо с пари в брой, тя задължава лицето, работещо с пари в брой, да приеме коригиращи мерки в рамките на определен срок. До отстраняване на нарушението наложилата мерките НЦБ може, от името на ЕЦБ, да забрани на лицето, работещо с пари в брой, да връща в обращение купюра(и) на евробанкноти от съответните серии. Ако нарушението се дължи на неизправност на типа банкнотобработваща машина, това би могло да доведе до нейното премахване от посочения в член 9, параграф 2 списък“.

3. Решение ЕЦБ/2012/19

13. Решение ЕЦБ/2012/19 изменя Решение ЕЦБ/2010/14. По-конкретно съображение 3 от Решение ЕЦБ/2012/19 гласи:

„Минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите, посочени в приложение IIIa към Решение ЕЦБ/2010/14, представляват изисквания, приложими спрямо функционалностите на банкнотобработващите машини. Поради това те представляват интерес само за производителите на банкнотобработващи машини и не влияят по никакъв начин на процедурите за проверка за истинност и годност, установени в

Решение ЕЦБ/2010/14, с които работещите с пари в брой лица трябва да се съобразяват. Тъй като те са извън приложното поле на Решение ЕЦБ/2010/14, минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност следва да бъдат интегрирани към правилата и процедурите за тестване на банкнотопроцесуващи машини, събиране на данни и наблюдение“.

4. Насоки ЕЦБ/2010/NP16 и минималните стандарти

14. Насоки ЕЦБ/2010/NP16 предвиждат правилата и процедурите за тестване на банкнотопроцесуващи машини, събиране на данни и наблюдение⁷.

15. Член 2 от Насоки ЕЦБ/2010/NP16 е озаглавен „Тестове за банкнотопроцесуващи машини“ и параграф 1 от него предвижда:

„По искане на производителите НЦБ провеждат тестове за проверка на типовете банкнотопроцесуващи машини преди и при инсталирането им от лицата, работещи с пари в брой [...]“.

16. Член 2а от Насоки ЕЦБ/2010/NP16 е озаглавен „Минимални стандарти за автоматизирана проверка за годност“ и гласи:

„Минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност на банкнотите от банкнотопроцесуващи машини, посочени в член 6 от Решение ЕЦБ/2010/14, се определят от Евросистемата, посочват се в приложение IV към настоящите насоки и се публикуват на уебсайта на ЕЦБ“.

17. В приложение IV към Насоки ЕЦБ/2010/NP16 се посочва:

„Настоящото приложение определя минималните стандарти за автоматизирани проверки за годност на евробанкноти чрез банкнотопроцесуващи машини.

В хода на проверките за годност евробанкнотите с дефект, по отношение на който са установени посочените по-долу задължителни изисквания, се считат за негодни.

Допустимият праг за проверките за годност чрез банкнотопроцесуващи машини е 5 %. Това означава, че най-много 5 % от евробанкнотите, които не отговарят на критериите за годност, могат да бъдат погрешно класифицирани от машините и сортирани като годни“.

18. Текстът на приложение IV към Насоки ЕЦБ/2010/NP16 е публикувано от ЕЦБ на нейния уебсайт под заглавие „Минимални стандарти за автоматизирани проверки за годност на евробанкноти от банкнотопроцесуващи машини“⁸.

⁷ Насоки на Европейската централна банка от 16 септември 2010 година относно правилата и процедурите за тестване на банкнотопроцесуващи машини, събиране на данни и наблюдение (ЕЦБ/2010/NP16), изменени с Насоки на Европейската централна банка от 7 септември 2012 г. (ЕЦБ/2012/NP20) (наричани по-нататък „Насоки ЕЦБ/2010/NP16“).

⁸ Вж. <https://www.ecb.europa.eu/euro/cashprof/cashhand/recycling/html/fitness.bg.html>.

Б. Литовското право

19. Член 6, параграф 3 от Lietuvos banko įstatymas (Закон за Банката на Литва)⁹ предвижда:

„Банката на Литва упражнява надзор върху начина, по който лицата, работещи с пари в брой, т.е. институциите, посочени в член 6, параграф 1 от Регламент [№ 1338/2001] („лицата, работещи с пари в брой“), изпълняват изискванията, предвидени в Регламент [№ 1210/2010¹⁰] и Решение ЕЦБ/2010/14 за дейностите по обработка на пари в брой, а именно проверките за истинност и годност и връщането в обращение на евробанкноти и монети („дейностите по обработка на пари в брой“).

20. Член 47⁵, параграф 1 от този закон предвижда:

„Банката на Литва упражнява надзор върху дейностите по обработка на пари в брой на лицата, работещи с пари в брой, и издава указания за лицата, работещи с пари в брой, в съответствие с разпоредбите на този закон, Регламент [№ 1338/2001], Регламент [№ 1210/2010], Решение ЕЦБ/2010/14 и нормативните актове на Банката на Литва относно надзора върху дейностите на лицата, работещи с пари в брой. [...]“.

21. Член 47⁶, параграф 1 от този закон гласи:

„Банката на Литва организира и извършва проверки, за да установи дали се спазват изискванията, предвидени в нормативните актове, посочени в член 6, параграф 3 от този закон“.

22. Член 47⁷, параграф 1, точка 2 от Закона за Банката на Литва предвижда:

„При установяване на нарушения Банката на Литва издава едно или повече задължителни указания за лицето, работещо с пари в брой, както следва:

[...]

(2) да отстрани нарушенията в определения от Банката на Литва срок“.

23. Член 47⁷, параграфи 4 и 5 от този закон гласи:

„4. Банката налага на нарушителя една или няколко от следните мерки: (1) предупреждение относно нарушенията; (2) глобите, предвидени в този член.

5. Мерките могат да бъдат наложени на едно или няколко от следните основания:

[...]

(2) неизпълнение или неправилно изпълнение на задължителни указания, издадени от Банката на Литва;

⁹ Закон на Република Литва за Банката на Литва, в редакцията на Закон № XII-1304 от 27 юни 2018 г.

¹⁰ Регламент (ЕС) № 1210/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2010 година относно установяване на истинността на евро монетите и обработката на негодни за употреба евро монети (ОВ L 339, 2010 г., стр. 1) (наричан по-нататък „Регламент № 1210/2010“).

[...]

(4) нарушение на изискванията [...] на [Решение ЕЦБ/2010/14]“.

24. В точка 16.3 от Решение на Управителния съвет на Банката на Литва от 10 септември 2015 г. относно процедурата за надзор над дейностите по обработка на пари в брой (наричано по-нататък „решението относно процедурата за надзор над дейностите по обработка на пари в брой“) се предвижда, че по време на проверка отговорните служители трябва да проверят способността на банкнотообработващите машини, използвани от работещото с пари в брой лице, да извършват проверки за истинност и годност на евробанкноти или монети.

25. В точка 16.6 от това решение се предвижда, че по време на проверка отговорните служители трябва да преценят дали лицето, работещо с пари в брой, спазва надлежно процедурите, посочени в точка 16.5 от това решение, и другите изисквания за дейностите по обработка на пари в брой, установени по-специално в Регламент № 1338/2001, Решение ЕЦБ/2010/14 и Решение на Управителния съвет на Банката на Литва от 16 септември 2014 г. относно процедурата за проверките за истинност и годност и за връщане в обращение на евробанкноти и монети (наричано по-нататък „решението относно процедурата за проверките за истинност и годност“).

26. В точка 12 от решението относно процедурата за проверките за истинност и годност се посочва:

„Лицата, работещи с пари в брой, проверяват евробанкнотите за истинност и годност чрез автоматизирани системи в съответствие с минималните стандарти, публикувани на уебсайта на ЕЦБ [...], като използват следното:

12.1. Машини за самообслужване, за които банкнотите се класифицират и обработват в съответствие с процедурата, установена в приложение IIa към Решение [ЕЦБ/2010/14];

12.2. Управлявани от служители машини, за които банкнотите се класифицират и обработват в съответствие с процедурата, установена в приложение IIб към Решение [ЕЦБ/2010/14]“.

III. Фактите по главното производство и преюдициалните въпроси

27. На 18 декември 2018 г. служители на Банката на Литва извършват проверка на място в клона на Brink's Lithuania в Паневежис (Литва). По време на тази проверка служителите проверяват дали използваните в този клон банкнотообработващи машини отговарят на изискванията относно обработката на пари в брой, предназначени за връщане в обращение. По-специално те тестват способността на тези машини да проверяват евробанкнотите за истинност и годност.

28. Тестът показва, че една от машините за обработка е сортирала като годни за обращение 18,26 % от негодните евробанкноти, съдържащи се в тестовия пакет. При втора машина този процент е 13,91 %. Резултатите от теста са изложени в доклад от проверката, в който обаче се признава, че въпросните машини принадлежат към тип банкнотообработващи машини, който вече е бил успешно тестван и е посочен на уебсайта на ЕЦБ.

29. На 28 февруари 2019 г. директорът на касовия отдел на Банката на Литва приема обжалваното решение. В това решение се приема, че Brink's Lithuania е нарушила минималните стандарти, посочени в член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, съгласно които допустимият праг за проверките за годност на евробанкнотите не трябва да превишава 5%. В него също така се разпорежда на Brink's Lithuania да предприеме необходимите мерки за отстраняване на нарушението в срок от пет дни.

30. По същество в обжалваното решение се посочва, че способността на банкнотообработващите машини да проверяват евробанкнотите за истинност и годност, зависи не само от производителите на тези машини, но и от техните ползватели, а именно лицата, работещи с пари в брой, по-специално по отношение на техническата им поддръжка. Освен това в него се подчертава, че самият факт на използване на тези машини със стандартни заводски настройки, както се изисква в член 3, параграф 5 от Решение ЕЦБ/2010/14, не може да се счита за доказателство за изпълнението на тези задължения. На последно място, в обжалваното решение се посочва, че само проверките, извършвани в помещенията на лицата, работещи с пари в брой, могат да покажат дали е осигурено подходящо използване и поддръжка на обработващите машини, дали са спазени надлежно приложимите към обработката на пари в брой изисквания и дали са въведени подходящи процедури за тестване на тези машини.

31. Brink's Lithuania подава жалба за отмяна на обжалваното решение първо пред Vilniaus apygardos administracinis teismas (Окръжен административен съд Вилнюс, Литва), а след това пред Lietuvos vyriausios administracinis teismas (Литовски върховен административен съд), който е запитващата юрисдикция по настоящото дело. В главното производство е безспорно, че Brink's Lithuania в качеството на компания за транспортиране на пари трябва да се счита за лице, работещо с пари в брой, по смисъла на член 2, точка 2 от Решение ЕЦБ/2010/14. Запитващата юрисдикция обаче има съмнения относно тълкуването и валидността на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, а именно дали минималните стандарти, посочени в тази разпоредба, са задължителни за лицата, работещи с пари в брой.

32. По-конкретно запитващата юрисдикция посочва, че текстът на тази разпоредба на литовски език предполага, че автоматизираната проверка за годност на евробанкнотите трябва да се извършва в съответствие с минималните стандарти на ЕЦБ. Това би означавало, че лицата, работещи с пари в брой, които са натоварени с изпълнението на тази задача, трябва да спазват тези стандарти. Същевременно обаче в съображение 3 от Решение ЕЦБ/2012/19 се посочва, че минималните стандарти на ЕЦБ представляват интерес само за производителите на банкнотообработващи машини и не влияят по никакъв начин на процедурите за автоматизирана проверка за годност, които работещите с пари в брой лица трябва да следват. В този контекст запитващата юрисдикция не е сигурна дали с оглед на текста на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 на различните езици тази разпоредба изисква лицата, работещи с пари в брой, да гарантират спазването на минималните стандарти на ЕЦБ.

33. Освен това запитващата юрисдикция отбелязва, че ако член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 трябва да се тълкува в смисъл, че задължава лицата, работещи с пари в брой, да тестват своите банкнотообработващи машини в съответствие с минималните стандарти на ЕЦБ, би било възможно това задължение да не е напълно съвместимо със задължението по член 3, параграф 5 от същото решение, тъй като последната разпоредба изрично изисква от лицата, работещи с пари в брой, да използват тези машини със стандартните заводски настройки. Запитващата юрисдикция счита също така, че е трудно да се определи как

лицата, работещи с пари в брой, следва да извършват този тест, като се има предвид, че Решение ЕЦБ/2010/14 не дава никакви указания по този въпрос. Запитващата юрисдикция отбелязва, че за сметка на това, ако задължението за спазване на минималните стандарти по член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 не се отнася за лицата, работещи с пари в брой, използването само на банкнотобработващи машини със стандартни заводски настройки би могло да застраши постигането на целта да се гарантира, че евробанкнотите са поддържани в добро състояние.

34. На последно място, ако минималните стандарти, посочени в член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, са задължителни за лицата, работещи с пари в брой, запитващата юрисдикция изразява съмнения дали тези стандарти са съобразени с принципа на правна сигурност. В това отношение запитващата юрисдикция посочва, че съгласно същата разпоредба минималните стандарти се публикуват само на уебсайта на ЕЦБ, но не и в *Официален вестник на Европейския съюз*. Поради това запитващата юрисдикция поставя въпроса дали минималните стандарти могат да се считат за задължителни и дали могат да бъдат посочени като правно основание за издаване на указание за лице, работещо с пари в брой. Запитващата юрисдикция също така не е сигурна дали правилото, предвидено в член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, е съвместимо с член 297, параграф 2 ДФЕС и съответно валидно, доколкото предвижда, че минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите трябва да бъдат публикувани по този начин.

35. При тези обстоятелства Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Литовски върховен административен съд) решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

- „1. Следва ли член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 да се тълкува в смисъл, че посочените в тази разпоредба минимални стандарти трябва да се спазват от лице, работещо с пари в брой, което извършва автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите?
2. Ако съгласно член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 посочените в тази разпоредба минимални стандарти са приложими само за производителите на банкнотобработващи машини (но не и за лицата, работещи с пари в брой), следва ли член 6, параграф 2 във връзка с член 3, параграф 5 от Решение ЕЦБ/2010/14 да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредба от националното право, съгласно която задължението за спазване на тези минимални стандарти се прилага за лице, работещо с пари в брой?
3. Минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите от банкнотобработващи машини, предвид факта че са публикувани на уебсайта на ЕЦБ, в съответствие ли са с принципа на правна сигурност и с член 297, параграф 2 ДФЕС и задължителни ли са за лицата, работещи с пари в брой, и противопоставими ли са на тези лица?
4. Член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, в частта, в която предвижда, че минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите са публикувани на уебсайта на ЕЦБ със съответните изменения, противоречи ли на принципа на правна сигурност и на член 297, параграф 2 ДФЕС и съответно невалиден ли е?“.

36. Преюдициалното запитване постъпва в секретариата на Съда на 14 декември 2021 г. Писмени становища са представени от Република Литва, Европейската комисия и Европейската централна банка. Съдебно заседание е проведено на 20 октомври 2022 г.

IV. Правен анализ

37. С въпросите си запитващата юрисдикция иска по същество от Съда да се произнесе по това дали член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 изисква от лицата, работещи с пари в брой, да спазват посочените в тази разпоредба минимални стандарти, когато извършват автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите. При отрицателен отговор на този въпрос запитващата юрисдикция иска освен това да се установи дали национална разпоредба като разглежданата в главното производство, която предвижда подобно задължение за лицата, работещи с пари в брой, е съвместима с член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 във връзка с член 3, параграф 5 от него. Запитващата юрисдикция иска също да се установи дали в случай че лицата, работещи с пари в брой, са длъжни да спазват посочените в тази разпоредба минимални стандарти, публикуване на тези стандарти само на уебсайта на ЕЦБ, както е предвидено в член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, е достатъчно, за да се приеме, че те са в съответствие с принципа на правна сигурност и с член 297, параграф 2 ДФЕС и че следователно са задължителни. Запитващата юрисдикция също така поставя под въпрос и валидността на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14.

A. Първи въпрос

38. Първият поставен от запитващата юрисдикция въпрос е свързан с обхвата на задълженията, които Решение ЕЦБ/2010/14 предвижда за лицата, работещи с пари в брой, с оглед защита на еврото срещу фалшифициране. По-конкретно този въпрос има за цел да се установи дали минималните стандарти, посочени в член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, се прилагат за лицата, работещи с пари в брой, когато те изпълняват задължението си да извършват автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите.

39. Като начало трябва да припомним, че член 6 от Регламент № 1338/2001 определя мерките, необходими за защита на еврото срещу фалшифициране. Тази разпоредба изисква от институциите, които се занимават по занятие със сортиране и публично разпространение на банкноти — включително лицата, работещи с пари в брой — да изтеглят от обращение всички получени от тях евробанкноти, за които знаят или имат достатъчно основание да мислят, че са фалшиви, и незабавно да ги предадат на компетентните национални органи. Същата разпоредба предвижда, че държавите членки трябва да вземат необходимите мерки, за да гарантират, че кредитните институции и другите работещи по занятие с пари в брой лица, които не изпълняват горепосочените задължения, подлежат на ефективни, пропорционални и възпиращи санкции.

40. Решение ЕЦБ/2010/14 допълнително конкретизира член 6 от Регламент № 1338/2001¹¹. По-специално член 3, параграф 1 от това решение изисква от лицата, работещи с пари в брой, да проверяват евробанкнотите за истинност и годност в съответствие с процедурите, установени в същото решение. Основната цел е да се осигури доброто състояние на евробанкнотите, така че те да могат лесно и надеждно да бъдат проверявани за истинност,

¹¹ Вж. член 1 от Решение ЕЦБ/2010/14.

и по този начин да се даде възможност за откриване на фалшификати¹². Освен това в член 3, параграф 3 от Решение ЕЦБ/2010/14 се посочва, че проверката за истинност и годност се извършва или чрез тип банкнотопроцесорна машина, успешно тествана от национална централна банка от Евросистемата, или ръчно от обучен служител. В случаите на машини, управлявани от служители, или машини за самообслужване¹³ член 3, параграф 5 от Решение ЕЦБ/2010/14 също така предвижда, че тези машини трябва да се използват само за купюрите и сериите от евробанкноти, включени в списък на уебсайта на ЕЦБ за съответните машини, с техните стандартни заводски настройки, включително модернизации.

41. Що се отнася до автоматизираната проверка за годност, която е в центъра на настоящото дело, член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, озаглавен „Откриване на негодни евробанкноти“, предвижда, че тази проверка „[трябва да] се извършва от успешно тествана банкнотопроцесорна машина в съответствие с минималните стандарти, които са публикувани на уебсайта на ЕЦБ със съответните изменения“. В тази разпоредба не се уточнява дали тези минимални стандарти се прилагат за лицата, работещи с пари в брой, нито се определя по-специално дали лицата, работещи с пари в брой, са длъжни да следят за това машините, които използват за извършване на автоматизирана проверка за годност на евробанкноти, подлежащи на връщане в обращение, да отговарят на тези стандарти.

42. Съдът последователно приема, че когато вследствие на преюдициално запитване трябва да се тълкува разпоредба на правото на Съюза, следва да се вземе предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която е част¹⁴.

43. На първо място отбелязвам, че както посочва запитващата юрисдикция, от гледна точка на неговия текст член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 би могъл да се тълкува в смисъл, че автоматизираната проверка за годност на евробанкноти трябва да се извършва в съответствие с минималните стандарти на ЕЦБ. Това тълкуване произтича от употребата в тази разпоредба на израза „[a]втоматизираната проверка за годност се извършва“ и израза „в съответствие с минималните стандарти“. Като се има предвид, че съгласно член 3, параграф 1 от Решение ЕЦБ/2010/14 изпълнението на тази задача е възложено на лицата, работещи с пари в брой, член 6, параграф 2 от това решение би довел до извода, че тези стопански субекти имат задължението да гарантират, че автоматизираната проверка за годност на евробанкнотите се извършва в съответствие с тези минимални стандарти.

44. Внимателният прочит на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 обаче показва, че изразът „в съответствие с минималните стандарти, които са публикувани“ е употребен непосредствено след израза „успешно тествана банкнотопроцесорна машина“, а не след израза „[a]втоматизираната проверка за годност се извършва“. Предвид структурата на изречението и обстоятелството, че тестовите по дефиницията се извършват във връзка с предварително определени стандарти, съм склонна да тълкувам израза „минималните стандарти“ в тази разпоредба като отнасящ се до тестовите, които банкнотопроцесорните машини трябва да преминат успешно, преди да бъдат инсталирани и използвани от лицата, работещи с пари в брой, а не като препратка към процедурата, която лицата, работещи с пари в брой, трябва да следват, за да извършват автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите. В противен случай по пътя на логиката изразът „[a]втоматизираната проверка за годност се извършва“ щеше да бъде следван от израза „в съответствие с

¹² Вж. в това отношение съображение 2 от Решение ЕЦБ/2010/14.

¹³ За категоризация на банкнотопроцесорните машини вж. приложение I към Решение ЕЦБ/2010/14.

¹⁴ Вж. по-специално решение от 16 ноември 2016 г., *Hemming и др.* (C-316/15, EU:C:2016:879, т. 27 и цитираната съдебна практика).

минималните стандарти, които са публикувани“, което също щеше да доведе до последователно и добре структурирано изречение, но в този случай щеше да има различен смисъл.

45. Струва ми се, че в подкрепа на това заключение, което произтича от анализа на текста на Решение ЕЦБ/2010/14 на английски език, е и текстът на член 6, параграф 2 от това решение на други езици. Например, както отбелязва ЕЦБ, в текста на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 на френски език се посочва, че „[l]e contrôle automatique est effectué avec un équipement de traitement des billets testé positivement conformément aux normes minimales qui sont publiées sur le site internet de la BCE et modifiées périodiquement“. На последно място, в текста на испански език се предвижда, че „[l]a comprobación automática de aptitud se efectuará mediante una máquina de tratamiento de billetes que haya superado una prueba de acuerdo con las normas mínimas que, junto con sus oportunas modificaciones, se publican en la dirección del ECB en Internet“¹⁵. С оглед на структурата на разпоредбата на всички тези езици, която съответства и на структурата на разпоредбата на литовски език, която е приложимата в главното производство, според мен препратката към минималните стандарти на ЕЦБ следва да се разглежда като отнасяща се до банкнотопроцесорните машини, които трябва да бъдат успешно тествани в съответствие с тези стандарти, а не до задължение, което лицата, работещи с пари в брой, са длъжни да изпълняват при проверката за годност на евробанкнотите преди връщането им в обращение.

46. Оттук следва, че граматическото тълкуване на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, основано на сравнителен анализ на текста на тази разпоредба на различните езици, предполага, че минималните стандарти не се прилагат за автоматизираните проверки за годност, които лицата, работещи с пари в брой, извършват в рамките на професионалната си дейност. То не предполага и изискване при извършването на тези проверки лицата, работещи с пари в брой, да тестват своите банкнотопроцесорни машини в съответствие с тези стандарти. За сметка на това препратката в член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 към минималните стандарти на ЕЦБ предполага, че лицата, работещи с пари в брой, трябва да изпълняват задълженията си, като използват машини, които са предварително тествани в съответствие с тези стандарти.

47. Във всеки случай, независимо от относителната двусмисленост на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, трябва да отбележа, че контекстуалното и систематичното тълкуване на това решение е в подкрепа на разбирането, че лицата, работещи с пари в брой, не са обвързани от минималните стандарти на ЕЦБ по отношение на автоматизираната проверка за годност на евробанкнотите.

48. Първо, съображение 3 от Решение ЕЦБ/2012/19 — т.е. основният правен акт, приет от ЕЦБ за изменение на Решение ЕЦБ/2010/14¹⁶ — гласи, че минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите са изисквания, свързани с функционалностите на банкнотопроцесорните машини. В същото съображение по-нататък недвусмислено се посочва, че „[п]оради това [минималните стандарти] представляват интерес *само* за производителите на банкнотопроцесорни машини и не

¹⁵ Текстът на испански език е вероятно най-открояващият се в това отношение, тъй като изразът „que haya superado una prueba de acuerdo con las normas mínimas“ въвежда подчинена определителна част, която може да се отнася *само* до „máquina de tratamiento de billetes“, т.е. до „банкнотопроцесорна машина“. В това отношение текстът на португалски език е подобен на този на испански език.

¹⁶ Вж. също Решение (ЕС) 2019/2195 на Европейската централна банка от 5 декември 2019 година за изменение на [Решение ЕЦБ/2010/14] (ОВ L 330, 2019 г., стр. 91), с което се въвеждат редица технически изменения, както и някои допълнителни разяснения и подобрения на някои правила, процедури и определения.

влият по никакъв начин на процедурите за проверка за истинност и годност, установени в Решение ЕЦБ/2010/14, с които работещите с пари в брой лица трябва да се съобразяват¹⁷. С оглед на това не следва да остават никакви съмнения относно целта на въведеното с Решение ЕЦБ/2012/19 изменение по отношение на обхвата на минималните стандарти.

49. Второ, важно е да се отбележи, че в първоначалната си редакция член 6 от Решение ЕЦБ/2010/14 предвижда, че проверката за годност на евробанкнотите трябва да се извършва в съответствие с минималните стандарти, установени в приложения IIIa и IIIb към това решение. По-специално в приложение IIIa към решението са установени минималните стандарти, приложими към автоматизираните проверки за годност от банкнотообработващи машини, докато в приложение IIIb са установени минималните стандарти за ръчна проверка за годност, извършвана от обучени служители.

50. Въпреки това след приемането на Решение ЕЦБ/2012/19 приложение IIIa към Решение ЕЦБ/2010/14 е отменено с изричната цел съгласно съображение 3 от първото решение минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност да бъдат „извън приложното поле“ на второто решение¹⁸. Успоредно с това, тези минимални стандарти са включени в Насоки ЕЦБ/2010/NP16¹⁹, в които се определят правилата и процедурите за тестване на типове банкнотообработващи машини и които съгласно член 2 от тези насоки се прилагат за проверките, извършвани на тези типове машини „по искане на производителите [...] преди и при инсталирането им от лицата, работещи с пари в брой“. Оттогава минималните стандарти са изброени в приложение IV към тези насоки, без да се засяга публикуването на уебсайта на ЕЦБ съгласно член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14. Любопитно е да се отбележи, че Решение ЕЦБ/2012/19 и изменението, въведено в Насоки ЕЦБ/2012/NP16, са приети на една и съща дата.

51. Следователно от Решение ЕЦБ/2012/19 е видно, че персоналният обхват на минималните стандарти е коригиран така, че тези стандарти да се прилагат единствено за извършваните от производителите тестове на техните типове банкнотообработващи машини. Както ЕЦБ съвсем правилно отбелязва в хода на съдебното заседание, това изменение се основава на съзнателен избор на политика от страна на тази институция да избегне всякаква намеса в или манипулиране на машините, извършващи автоматизирана проверка за годност. Както ще обясня по-долу, този избор на политика се основава и на допълнителното задължение на лицата, работещи с пари в брой, да използват своите машини само със стандартните заводски настройки.

52. Трето, ако се приеме, че минималните стандарти се прилагат не само за производителите на банкнотообработващи машини, както бе посочено по-горе, но и за лицата, работещи с пари в брой, редица разпоредби на Решение ЕЦБ/2010/14, които имат за цел да установят пълен набор от правила и процедури относно проверките за истинност и годност, биха се обезсмислили или във всеки случай биха довели до излишен резултат.

¹⁷ Курсивът е мой.

¹⁸ За разлика от това минималните стандарти за ръчна проверка за годност остават приложими за лицата, работещи с пари в брой, по силата на член 6, параграф 1 от изменената редакция на Решение ЕЦБ/2010/14, както е посочено в приложение III към него. Тази разлика в третирането се дължи на факта, че когато извършват ръчна проверка за годност чрез своите служители, без да разчитат на машина, която предварително е била конфигурирана от производителя, лицата, работещи с пари в брой, все пак са длъжни да гарантират спазването на тези стандарти.

¹⁹ Включени са с Насоки ЕЦБ/2012/NP20. Вж. бележка под линия 7 по-горе.

53. Такъв би бил преди всичко случаят със задължението на лицата, работещи с пари в брой, да използват банкнотобработващи машини със стандартни заводски настройки, предвидено в член 3, параграф 5 от Решение ЕЦБ/2010/14. Както бе споменато, целта на това задължение е да се избегне лицата, работещи с пари в брой, да променят стандартните заводски настройки, определени от производителите на тези машини, и по този начин да се избегнат несъответствия между резултатите от проверките за истинност и годност на евробанкнотите в цялата еврозона. Ясно е, че ако лицата, работещи с пари в брой, проверяват машините си в съответствие с изискванията, установени в минималните стандарти на ЕЦБ, те няма да са в състояние да спазят задължението да не променят стандартните заводски настройки, определени от производителя преди доставката или при инсталирането на машините. Следователно тълкуването в смисъл, че минималните стандарти са задължителни за лицата, работещи с пари в брой, би довело до противоречие в рамките на Решение ЕЦБ/2010/14, което не само би нарушило вътрешната му нормативна съгласуваност, но и би застрашило направения от ЕЦБ избор на политика при приемането на Решение ЕЦБ/2012/19.

54. Освен това подобно разбиране следва да се прилага и по отношение на задължението на лицата, работещи с пари в брой, за целите на автоматизираните проверки за годност на евробанкнотите да използват единствено банкнотобработващи машини, успешно тествани от националните централни банки, както е предвидено в член 3, параграф 3 от Решение ЕЦБ/2010/14. Отново, ако лицата, работещи с пари в брой, бъдат задължени да тестват своите машини, за да гарантират, че те отговарят на минималните стандарти на ЕЦБ, това би поставило под въпрос целта на правилата и процедурите за тестване на тези машини, в които производителите и националните централни банки имат централна роля съгласно Решение ЕЦБ/2010/14 и други приложими норми, а именно Насоки ЕЦБ/2010/NP16. Освен това ще останат съмнения относно метода и редовността на тестовете, извършвани от лицата, работещи с пари в брой. По мое мнение липсата на каквито и да било указания в това отношение в Решение ЕЦБ/2010/14 несъмнено е в подкрепа на заключението, че разбирането на ЕЦБ, като автор на това решение и на последващото му изменение, е било, че лицата, работещи с пари в брой, не са длъжни да тестват своите машини с оглед на минималните стандарти на ЕЦБ.

55. Следователно контекстуалното и систематично тълкуване на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 не изисква преразглеждане на извода от граматическото тълкуване на тази разпоредба, посочен в точка 46 от настоящото заключение. Напротив, то е в подкрепа на становището, че минималните стандарти на ЕЦБ не възлагат на лицата, работещи с пари в брой, каквото и да било задължение да тестват своите машини в съответствие с тези стандарти.

56. На последно място, що се отнася до телеологичното тълкуване на Решение ЕЦБ/2010/14 и член 6, параграф 2 от него, е важно да се отбележи, че една от основните задачи за гарантиране на доверието на обществеността в евробанкнотите в обращение е те да се поддържат в добро състояние²⁰. Като се има предвид, че състоянието на банкнотите неизбежно се влошава, докато са в обращение, износените или дефектните банкноти следва да се изтеглят от обращение и да се заменят с нови или годни банкноти. Основната цел в това отношение е да се гарантира не само че евробанкнотите се приемат като платежно средство, но и че те могат лесно и надеждно да бъдат проверявани за истинност и по този начин да се защити еврото от фалшифициране.

²⁰ Вж. съображение 2 от Решение ЕЦБ/2010/14.

57. В това отношение е вярно, че установяването на две нива на тестване на банкнотообработващите машини с оглед на минималните стандарти на ЕЦБ — извършвано първоначално от производителите на тези машини, а впоследствие от лицата, работещи с пари в брой — би могло да се възприеме като начин за намаляване на вероятността негодни банкноти да бъдат пуснати в обращение.

58. Въпреки това, освен че подобно разбиране би било в противоречие с буквалното тълкуване на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 и би накърнило вътрешната съгласуваност на това решение, както вече изтъкнах, не е сигурно, че тази цел може да бъде постигната, поради сходни причини като изложените в точка 53 от настоящото заключение. В края на краищата, за да могат лицата, работещи с пари в брой, да провеждат собствени тестове на банкнотообработващите машини, стандартните заводски настройки на тези машини ще трябва да бъдат променени, което би довело до увеличаване на опасността автоматизираната проверка за годност да бъде нарушена или възпрепятствана и съответно да доведе до по-малко ефективен резултат. Освен това, както отбелязва ЕЦБ в хода на съдебното заседание, като се има предвид ограниченият брой производители на тези машини в еврозоната в сравнение с по-значителния брой лица, работещи с пари в брой, могат да се провеждат по-целенасочени и икономически изгодни тестове, когато задължението да се гарантира спазването на минималните стандарти се възлага само на производителите на банкнотообработващи машини, вместо обхватът му да се разширява и по отношение на лицата, работещи с пари в брой.

59. Поради това не ми се струва, че целите, преследвани с Решение ЕЦБ/2010/14 — и член 6, параграф 2 от него — оправдават отклонение от тълкуването в смисъл, че лицата, работещи с пари в брой, не са длъжни да контролират и тестват своите банкнотообработващи машини с оглед на минималните стандарти, приети от ЕЦБ.

60. От предходните съображения следва, че нито едно от правилата за тълкуване, установени от Съда за определяне на смисъла на разпоредбите на правото на Съюза, не позволява да се заключи, че минималните стандарти, посочени в член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, се прилагат за лицата, работещи с пари в брой, когато те изпълняват задължението си да извършват автоматизирана проверка за годност на евробанкнотите.

61. Въпреки това, както отбелязва Комисията в писменото си становище, остава въпросът дали лице, работещо с пари в брой, чиито банкнотообработващи машини не спазват определения в минималните стандарти на ЕЦБ допустим праг от 5 %, може да откаже да изпълни задължителното указание, което национална централна банка му е дала след проверка на място в помещенията му, да коригира това положение. По настоящото дело приканвам Съда да разгледа този релевантен въпрос, който, както следва от сведенията в акта за преюдициално запитване, е от основно значение, за да може запитващата юрисдикция да разреши отнесеня до нея спор²¹, и по-специално да определи дали обжалваното решение е правилно.

62. В това отношение следва да се подчертае, че нормативната уредба, установена с Решение ЕЦБ/2010/14 и други приложими актове, а именно Насоки ЕЦБ/2010/NP16, с цел да се гарантира, че в публично обращение се връщат само евробанкноти в добро състояние, се основава по същество на три основни стълба. Това са: i) производството и

²¹ Вж. в това отношение решение от 27 октомври 2022 г., Iveco Orecchia (C-68/21 и C-84/21, EU:C:2022:835, т. 57 и 58 и цитираната съдебна практика).

конфигурирането на банкнотообработващи машини в съответствие с минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност, които след успешно тестване от национална централна банка по искане на производителя са посочени по типове на уебсайта на ЕЦБ²²; ii) възлагането на набор от задължения на лицата, работещи с пари в брой, по-специално по отношение на автоматизираната проверка за годност на евробанкнотите; и iii) признаването на контролни и надзорни правомощия на националните централни банки, за да се гарантира, че съответните субекти спазват респективните си задължения²³.

63. Що се отнася до задълженията, възложени на лицата, работещи с пари в брой, вече посочих, че те произтичат най-вече от член 3 от Решение ЕЦБ/2010/14²⁴, който не само предвижда в параграф 1 общо задължение за извършване на проверки за истинност и годност на евробанкнотите в съответствие с установените в посоченото решение процедури, но и по-специално в параграфи 3, 4 и 5 установява допълнителни задължения. Тези задължения изискват от лицата, работещи с пари в брой, първо, да използват тип банкнотообработваща машина, която е била успешно тествана от национална централна банка в съответствие с минималните стандарти, публикувани от ЕЦБ, второ, да използват банкнотообработващите машини само за купюрите и сериите от евробанкноти, включени в списък на уебсайта на ЕЦБ, и трето, да използват тези машини със стандартните заводски настройки, включително с техните модернизации.

64. На свой ред член 10, параграф 1 от Решение ЕЦБ/2010/14 предвижда, че националните централни банки имат правомощия да извършват проверки на място в помещенията на лицата, работещи с пари в брой, за наблюдение на способността на техните банкнотообработващи машини да извършват проверки за истинност и годност, и да проверяват процедурите, уреждащи дейността/операциите и контрола на тези машини. В член 10, параграф 3 от Решение ЕЦБ/2010/14 се посочва още, че когато националната централна банка открие нарушение на разпоредбите на това решение от лице, работещо с пари в брой, тя следва да изиска приемането на коригиращи мерки в рамките на определен срок. Това означава, че националните централни банки могат да дават задължителни указания на лицата, работещи с пари в брой, когато те не изпълняват задълженията си, и дори да налагат санкции, при условие че те са ефективни, пропорционални и възпиращи²⁵.

65. В хода на съдебното заседание както Комисията, така и ЕЦБ посочват, че тълкуването на определените с Решение ЕЦБ/2010/14 задължения на лицата, работещи с пари в брой, във връзка с член 10, параграф 3 от Решение ЕЦБ/2010/14 представлява достатъчно правно основание за обосноваване на национално решение като разглежданото в главното производство, с което на лице, работещо с пари в брой, се разпорежда да коригира положение, при което неговите банкнотообработващи машини превишават допустимия праг от 5 % при проверка за годност на евробанкнотите. Според същите страни посоченото тълкуване трябва да е пречка за това лицето, работещо с пари в брой, да откаже да действа в съответствие с даденото му от националната централна банка задължително указание.

66. Бих искала да подчертая от самото начало, че член 10, параграф 3 от Решение ЕЦБ/2010/14 изрично предвижда, че за да може националната централна банка да издаде задължително указание или да наложи санкция, тя трябва да открие „нарушение на

²² Вж. по-специално член 9 от Решение ЕЦБ/2010/14 и член 2, параграфи 1 и 2 от Насоки ЕЦБ/2010/NP16.

²³ Вж. по-специално член 10 от Решение ЕЦБ/2010/14 и член 2, параграфи 3 и 4 от Насоки ЕЦБ/2010/NP16.

²⁴ Вж. точка 40 от настоящото заключение.

²⁵ Вж. в това отношение член 6, параграф 2 от Регламент № 1338/2001.

разпоредбите на [Решение ЕЦБ/2010/14] от лице, работещо с пари в брой“. Ако обаче минималните стандарти, посочени в член 6, параграф 2 от това решение, не се прилагат за лицата, работещи с пари в брой, ще бъде необходимо да се установи коя разпоредба всъщност е нарушена от лицето, работещо с пари в брой, когато неговите банкнотобработващи машини не спазват определения от тези стандарти допустим праг при автоматизирана проверка за годност.

67. В това отношение считам, че е достатъчно очевидно, че доколкото член 3, параграф 1 от Решение ЕЦБ/2010/14 задължава лицата, работещи с пари в брой, да извършват автоматизирани проверки за годност, тези лица трябва да използват банкнотобработващи машини, които са годни да извършват тези проверки, и по-специално да откриват негодни евробанкноти или такива с влошено качество. В противен случай те не биха изпълнили основното си задължение по Решение ЕЦБ/2010/14, което освен това е израз на по-общото задължение, възложено им с член 6, параграф 1 от Регламент № 1338/2001, да участват в борбата с фалшифицирането. В този контекст, ако след проверка в помещенията на лице, работещо с пари в брой, национална централна банка установи неизправност на неговите банкнотобработващи машини, това лице е длъжно да приеме необходимите мерки, за да гарантира, че тези машини са поправени. Действително, както бе посочено по-горе, настоящата формулировка на Решение ЕЦБ/2010/14 се основава на принципа, че лицата, работещи с пари в брой, не следва да предприемат действия спрямо банкнотобработващите си машини, за да се избегне нарушаването на стандартните заводски настройки, въведени от производителя на тези машини. Това обаче по никакъв начин не бива да възпира лицето, работещо с пари в брой, да предприеме действия — и ако е необходимо, в сътрудничество с производителя — за коригиране на това положение.

68. От това следва, че лице, работещо с пари в брой, не може да откаже да изпълни задължителното указание, което националната централна банка му е дала след проверка на място в помещенията му, да отстрани нередностите, когато неговото оборудване за обработка не спазва допустимия праг от 5 %, предвиден в минималните стандарти за автоматизирана проверка за годност. При това положение според мен това решение може да се основава единствено на член 3, параграф 1 от Решение ЕЦБ/2010/14, тълкуван в светлината на член 6, параграф 1 от Регламент № 1338/2001.

69. С оглед на гореизложеното заключавам, че член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 трябва да се тълкува в смисъл, че минималните стандарти на ЕЦБ, посочени в тази разпоредба, не се прилагат за лицата, работещи с пари в брой, когато те извършват автоматизирани проверки за годност на евробанкнотите. Въпреки това член 3, параграф 1 от същото решение във връзка с член 6, параграф 1 от Регламент № 1338/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че лицата, работещи с пари в брой, трябва да приемат необходимите мерки, за да коригират положение, в което при проверка от национална централна банка се установява, че техните банкнотобработващи машини не са в състояние да установят негодността на евробанкнотите под допустимия праг от 5 %.

Б. Втори въпрос

70. С втория въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 във връзка с член 3, параграф 5 от него трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредба от националното право, която изисква лицата, работещи с пари в брой, да спазват минималните стандарти, приети от ЕЦБ и публикувани на нейния уебсайт.

71. Съгласно утвърден принцип на правото на Съюза държавите членки имат правомощието в съответствие с институционалната си автономия да определят условията, при които техните публични органи и институции могат да прилагат правото на Съюза. Както правилно отбелязва ЕЦБ, Съдът е постановил, че дори в областите, попадащи в изключителната компетентност на Съюза, държавите членки могат да въвеждат мерки, необходими за ефективното прилагане и изпълнение на правото на Съюза²⁶. При това обаче държавите членки трябва да спазват, по силата на принципите на ефективност и лоялно сътрудничество, всички нормативни елементи на прилаганата разпоредба на правото на Съюза.

72. Що се отнася до защитата на еврото срещу фалшифициране, отбелязвам, че Република Литва е приела разпоредби, целящи да гарантират изпълнението на Решение ЕЦБ/2010/14, и по-специално на задълженията, възложени на лицата, работещи с пари в брой, по силата на това решение, и по-конкретно на член 3, параграфи 1 и 3—5 от него.

73. По-конкретно от акта за преюдициално запитване следва, че съгласно член 47⁵ от Закона за Банката на Литва, в приложимата му за спора в главното производство редакция, Банката на Литва упражнява надзор върху дейностите по обработка на пари в брой в съответствие с приложимите разпоредби, а именно Решение ЕЦБ/2010/14. Също така член 47⁷ от Закона за Банката на Литва предоставя на Банката на Литва правомощието да приема корективни мерки, което произтича пряко от член 10, параграф 3 от Решение ЕЦБ/2010/14.

74. Освен това Банката на Литва е приела решението относно процедурата за надзор над дейностите по обработка на пари в брой. Този правен акт предоставя на Банката на Литва правомощието в хода на проверка да тества способността на използваните от работещите с пари в брой лица банкнотообработващи машини да проверяват евробанкните за истинност и годност. Банката на Литва е приела и решението относно процедурата за проверките за истинност и годност, в точка 12 от което се изисква от лицата, работещи с пари в брой, да проверяват истинността и качеството на евробанкните „в съответствие с минималните стандарти, публикувани на уебсайта на ЕЦБ“.

75. Анализът ми на първия преюдициален въпрос ме доведе до заключението, че член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 трябва да се тълкува в смисъл, че минималните стандарти на ЕЦБ, посочени в тази разпоредба, не се прилагат за лицата, работещи с пари в брой, когато те извършват автоматизирани проверки за годност на евробанкните. В този анализ обясних също така, че член 3, параграф 5 от Решение ЕЦБ/2010/14 задължава лицата, работещи с пари в брой, да използват своите банкнотообработващи машини със стандартните заводски настройки, когато извършват автоматизирана проверка за годност на евробанкните. И в това отношение идеята е лицата, работещи с пари в брой, да не променят стандартните заводски настройки на тези машини, определени от техните производители, за да се избегне опасността от непоследователни или неуспешни автоматизирани проверки за годност в еврозоната²⁷.

76. ЕЦБ признава, че подобно тълкуване на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 не е непременно пречка за релевантните разпоредби на литовското право. Според посочената институция тези разпоредби биха могли да се тълкуват така, че да са в съответствие с

²⁶ Вж. по-специално решение от 6 март 2008 г., Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (C-82/07, EU:C:2008:143, т. 24 и цитираната съдебна практика).

²⁷ Вж. в този смисъл точка 58 от настоящото заключение.

Решение ЕЦБ/2010/14, доколкото изискването лицата, работещи с пари в брой, да спазват минималните стандарти на ЕЦБ, се разбира като задължение за спазване на разпоредбите на Решение ЕЦБ/2010/14, които са от пряко значение за тях, а именно член 3 от това решение.

77. Според мен обаче в настоящия случай няма място за такова тълкуване. Тълкуването на член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14, което предлагам на Съда, е в пряко противоречие с ясният текст на точка 12 от решението относно процедурата за проверките за истинност и годност, прието от Банката на Литва. При тези обстоятелства съм склонна да мисля, че не е възможно тази национална разпоредба да се тълкува по такъв начин, че да е в съответствие с това решение и да не се окаже неприложима.

78. Освен това, както посочва запитващата юрисдикция, литовската разпоредба, в настоящата си редакция, е в пряко противоречие със задължението на лицата, работещи с пари в брой, да използват банкнотообработващите машини само със стандартните заводски настройки. В това отношение формулировката на тази разпоредба не само създава контекст на правна несигурност — както ясно показва настоящото дело — но и може да накара лицата, работещи с пари в брой, да наблюдават своите машини и при необходимост да предприемат действия спрямо тях, за да гарантират спазването на минималните стандарти. По тази причина според мен член 3, параграф 5 от Решение ЕЦБ/2010/14 не допуска тази разпоредба²⁸.

79. С оглед на гореизложеното заключавам, че член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 във връзка с член 3, параграф 5 от него трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредба от националното право като разглежданата в главното производство, която изисква лицата, работещи с пари в брой, да спазват минималните стандарти, приети от ЕЦБ и публикувани на нейния уебсайт.

80. С оглед на отговорите, които предлагам да се дадат на първия и втория преюдициален въпрос, не е необходимо да се разглеждат третият и четвъртият въпрос, поставени от запитващата юрисдикция.

V. Заключение

81. Въз основа на изложения по-горе анализ предлагам на Съда да отговори на първите два въпроса, поставени от Lietuvos vyriausybės administracinis teismas (Литовски върховен административен съд), както следва:

„1) Член 6, параграф 2 от Решение на Европейската централна банка от 16 септември 2010 година относно проверките за истинност и годност и за връщането в обращение на евробанкноти (ЕЦБ/2010/14) (2010/597/ЕС), изменено с Решение на Европейската централна банка от 7 септември 2012 г. (ЕЦБ/2012/19) (2012/507/ЕС),

трябва да се тълкува в смисъл, че минималните стандарти на ЕЦБ, посочени в тази разпоредба, не се прилагат за лицата, работещи с пари в брой, когато те извършват автоматизирани проверки за годност на евробанкнотите.

²⁸ Трябва да добавя накратко, че макар че член 3, параграф 5 от Решение ЕЦБ/2010/14 действително да предвижда, че националната централна банка и лицето, работещо с пари в брой, могат да се споразумеят за по-стриктни настройки от заводските, тази възможност все пак не означава, че държавите членки могат да задължават лицата, работещи с пари в брой, да тестват оборудването си в съответствие с минималните стандарти на ЕЦБ.

Въпреки това член 3, параграф 1 от същото решение във връзка с член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1338/2001 на Съвета от 28 юни 2001 година за определяне на необходимите мерки за защита на еврото срещу фалшифициране, изменен с Регламент (ЕО) № 44/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г.,

трябва да се тълкува в смисъл, че лицата, работещи с пари в брой, трябва да приемат необходимите мерки, за да коригират положение, в което при проверка от национална централна банка се установява, че техните банкнотопроцесорни машини не са в състояние да установят негодността на евробанкнотите под допустимия праг от 5 %.

- 2) Член 6, параграф 2 от Решение ЕЦБ/2010/14 на Европейската централна банка (2010/597/ЕС), изменено с Решение ЕЦБ/2012/19 на Европейската централна банка (2012/507/ЕС), във връзка с член 3, параграф 5 от него

трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредба от националното право, която изисква лицата, работещи с пари в брой, да спазват минималните стандарти, приети от ЕЦБ и публикувани на нейния уебсайт“.